

ZWIERZĘTA

Ciekawostki o sowach: 37 sprawdzonych faktów

Ciekawostki zebrał: Marcin Balana · Opublikowano: 16.10.2026 · Zaktualizowano: 20.10.2026 · Zweryfikowano: 20.10.2026

Na świecie żyją 222 gatunki sów, a w Polsce regularnie gniazduje 9 z nich. Najliczniejszy jest u nas puszczyk, liczący 60–75 tys. par, a puchaczy jest według GDOŚ (2022) tylko 230–280 par. Płomykówka potrafi w całkowitej ciemności namierzyć ofiarę samym słuchem z błędem mniejszym niż 1 stopień, a ząbkowane krawędzie piór należą do cech, dzięki którym sowy latają niemal bezszelestnie.

NAJWAŻNIEJSZE W SKRÓCIE

- Na świecie żyją 222 gatunki sów, a w Polsce regularnie gniazduje 9 z nich.
- Najliczniejszą polską sową jest puszczyk, którego liczebność GIOŚ szacuje na 60–75 tys. par.
- Według Guinness World Records największą sową świata jest europejska forma puchacza, ważąca 1,6–4 kg.
- Płomykówka lokalizuje ofiarę w ciemności samym słuchem z błędem mniejszym niż 1 stopień.
- Sowy obracają głowę nawet o 270 stopni, nie uszkodzając tętnic w szyi.
- Polskie przepisy obejmują ochroną ścisłą 13 gatunków sów.
- Od 2017 r. sowa śnieżna ma na Czerwonej liście IUCN status gatunku narażonego.

Sowy na świecie i w Polsce

1 Na świecie żyją 222 gatunki sów

Według Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska spośród około 10 tys. gatunków ptaków na świecie 222 to sowy. W Europie regularnie gniazduje 13 gatunków sów, a 4 inne pojawiają się tu sporadycznie. Te, które rozmnażają się w Europie, należą też do polskiej fauny. Sowy można spotkać prawie we wszystkich środowiskach: wszędzie tam, gdzie znajdą bezpieczne miejsce na lęg i teren do polowań.[1]

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Noc Sów 2022, Data publikacji: 2022.03.18, Data odczytu: 2026.10.15

2 W Polsce regularnie gniazduje 9 gatunków sów

W Polsce regularnie gniazduje 9 gatunków sów: puszczyk, puszczyk uralski, płomykówka, pójdzka, uszatka, uszatka błotna, włochatka, sóweczka i puchacz. Puszczyk mszarny i syczek gniazdują u nas sporadycznie, a sowa śnieżna i sowa jarzębata pojawiają się tylko w czasie wędrówek. Najliczniejsze są puszczyki i uszatki.[1]

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Noc Sów 2022, Data publikacji: 2022.03.18, Data odczytu: 2026.10.15

3 Puszczyk to najliczniejsza sowa w Polsce: 60–75 tys. par

Najliczniejszą sową w Polsce jest puszczyk, którego liczebność Główny Inspektorat Ochrony Środowiska szacuje na około 60–75 tys. par lęgowych. GIOŚ zaznacza, że to wyjątek w sowim świecie, bo pozostałe krajowe gatunki są znacznie mniej liczne. Puszczyka obserwuje się w 2 państwowych programach: Monitoringu Lęgowych Sów Leśnych i Monitoringu Sów Krajobrazu Rolniczego.[2]

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Międzynarodowy Dzień Ptaków , Data odczytu: 2026.10.19

4 Uszatka ma w Polsce 8–25 tys. par

Uszatka jest w Polsce drugą po puszczyku liczną sową: GIOŚ ocenia jej liczebność na 8–25 tys. par. Liczebność żadnego innego krajowego gatunku sowy nie przekracza 2500 par. Charakterystyczne „uszy” uszatki to w rzeczywistości pęczki piór, bo ptaki nie mają ucha zewnętrznego.[2]

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Międzynarodowy Dzień Ptaków , Data odczytu: 2026.10.19

5 Według GDOŚ (2022) puchacz jest w Polsce tylko 230–280 par

Według GDOŚ (2022) do najrzadszych sów gniazdujących w Polsce należą sóweczka (300–500 par), puchacz (230–280 par) i uszatka błotna (20–100 par). Większość sów żyje w różnych środowiskach: w lasach, zadrzewieniach śródpolnych, parkach i miastach. Puszczyka można spotkać nawet w centrach dużych miast, a włochatka żyje praktycznie tylko w borach iglastych.[1]

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Noc Sów 2022 , Data publikacji: 2022.03.18, Data odczytu: 2026.10.15

6 Puszczyk mszarny gniazduje w Polsce dopiero od 2010 r.

Puszczyk mszarny, druga co do wielkości polska sowa po puchaczu, wyprowadził pierwsze lęgi w Polsce w 2010 r. Od 2020 r. GIOŚ obejmuje go osobnym monitoringiem państwowym. Według raportu Monitoringu Ptaków Polski za lata 2018–2021 krajowa populacja liczyła 10–16 par. Na stronie GIOŚ o Międzynarodowym Dniu Ptaków podano, że par tego gatunku jest nie więcej niż 7.[2][3]

Źródła: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Międzynarodowy Dzień Ptaków , Data odczytu: 2026.10.20; Wardecki Ł. i in., Monitoring Ptaków Polski w latach 2018–2021 , Data odczytu: 2026.10.20

7 Puchacz ma skrzydła rozpięte na 170 cm

Największa polska sowa, puchacz, ma do 170 cm rozpiętości skrzydeł, a stojąc na ziemi mierzy około 70 cm. Najmniejsza, sóweczka, jest wielkości szpaka. Oczy puchacza są tak duże jak oczy człowieka. Według RDOŚ w Bydgoszczy gdyby człowiek miał oczy w takiej proporcji do ciała jak sowa, byłyby wielkości piłki do koszykówki.[4]

Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Kilka słów na temat sów , Data publikacji: 2024.02.19, Data odczytu: 2026.10.15

8 Puchacz waży do 4 kg i jest największą sową świata

Według Guinness World Records europejska forma puchacza (Bubo bubo) to największa sowa świata: mierzy średnio 66–71 cm i waży 1,6–4 kg. Rozpiętość skrzydeł tego ptaka przekracza 1,5 m. Puchacz zjada głównie ssaki, ale poluje też na ptaki, gady, płazy, ryby i skorupiaki.[5]

Rekord Źródło: Guinness World Records, Largest owl , Data odczytu: 2026.10.19

9 Najmniejsza sowa świata waży około 40 g

Za najmniejszą sowę świata najczęściej uważa się *Micrathene whitneyi* (ang. elf owl), ważący około 40 g, podaje Guinness World Records. Ptak ma średnio 12–14 cm długości, najwyżej 14,5 cm, i żyje w południowo-zachodnich Stanach Zjednoczonych oraz w Meksyku. Przez kilka lat o tytuł rywalizował z nim *Glaucidium minutissimum*, ale obecnie uważa się go za nieco większego: waży około 50 g i mierzy około 15 cm.[6]

Rekord Źródło: Guinness World Records, Smallest owl , Data odczytu: 2026.10.19

10 Sowy mierzą od 13 do 70 cm

Sowy mają od około 13 do 70 cm długości, a rozpiętość ich skrzydeł wynosi od 0,3 do 2 m. To podobny zakres wielkości jak u jastrzębi, ale większość gatunków sów jest raczej mała. Wszystkie sowy mają płaską twarz, mały haczykowany dziób, duże oczy skierowane do przodu, krótki ogon, zaokrąglone skrzydła i mocne stopy z ostrymi szponami.[7]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Owl , Data odczytu: 2026.10.15

Zmysły i budowa

11 Oczy sów stanowią do 5% masy ciała

Oczy sów stanowią od 1 do nawet 5% masy ich ciała. Gałki oczne są wydłużone jak teleskop i nie mają mięśni łączyjących je z oczodołem, tylko są utrzymywane przez kostne wyrostki czaszki. Dlatego sowa nie może poruszać oczami. Sowy widzą tylko w odcieniach szarości, dlatego barwy nie odgrywają ważnej roli w ich kontaktach.[1]

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Noc Sów 2022 , Data publikacji: 2022.03.18, Data odczytu: 2026.10.15

12 Sowy mają 14 kręgów szyjnych, 2 razy więcej niż człowiek

Nieruchome oczy sowy rekompensuje bardzo giętka szyja z 14 kręgami, czyli 2 razy więcej niż u człowieka. Dzięki temu kąt widzenia sowy może obejmować do 270 stopni, a po skręceniu ciała nawet 360 stopni. Pole widzenia jednego oka to tylko około 110 stopni, a obszar widzenia obuocznego, dającego obraz trójwymiarowy, zaledwie 60–70 stopni.[1]

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Noc Sów 2022 , Data publikacji: 2022.03.18, Data odczytu: 2026.10.15

13 Szyja sowy chroni tętnice przy obrocie głowy o 270 stopni

Sowy obracają głowę nawet o 270 stopni w każdą stronę, nie uszkodzając naczyń krwionośnych szyi, co wyjaśniło badanie opisane przez „Smithsonian” w 2013 r. Zespół z udziałem badaczy z Uniwersytetu Johnsa Hopkinsa zbadał głowy i szyje 12 sów śnieżnych, puszczyków kreskowanych i puchaczy wirginijskich. Otwory w kręgach, przez które biegnie tętnica, były 10 razy szersze od niej samej, a takie przystosowanie miało 12 z 14 kręgów szyjnych.[8]

Źródło: Smithsonian Magazine, Solving the Mystery of Owls' Head-Turning Abilities , Data publikacji: 2013.02.01, Data odczytu: 2026.10.19

14 Sowa może namierzyć dźwięk w 2 płaszczyznach naraz

Według Encyclopaedia Britannica u wielu sów otwory uszne leżą niesymetrycznie: po jednej stronie głowy wyżej, po drugiej niżej. Uważa się, że ta asymetria pozwala sowie jednocześnie określić położenie źródła dźwięku w 2 płaszczyznach. Niektóre sowy potrafią w całkowitej ciemności usłyszeć szelest myszy w liściach i trafić prosto w to miejsce.[9]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Owl , Data odczytu: 2026.10.15

15 Płomykówka namierza ofiarę w ciemności z błędem poniżej 1 stopnia

W badaniu opublikowanym w 1971 r. Roger Payne wykazał, że płomykówki potrafią w całkowitej ciemności zlokalizować ofiarę samym słuchem z błędem mniejszym niż 1 stopień. Sowy wytresowane do atakowania ukrytego głośnika polegały na dźwiękach o częstotliwości powyżej 5 kHz. Obszary najlepszej czułości słuchu płomykówki badacz powiązał z asymetrią jej uszu.[10]

Źródło: Payne R.S., Acoustic location of prey by barn owls (Tyto alba) , Data publikacji: 1971.06.01, Data odczytu: 2026.10.20

16 Szlara płomykówki ma 7 cm średnicy i wzmacnia dźwięk o około 10 dB

Szlara, czyli tarcza twarzowa płomykówki, ma w najszerszym miejscu około 7 cm średnicy, a według neurobiologa Masakazu Konishiego wzmacnia dźwięki o około 10 dB. Lewy otwór uszny płomykówki leży wyżej niż prawy. Ścigając mysz w ciemności, płomykówka leci z prędkością około 3,6–4 m/s.[11]

Źródło: Konishi M., How the Owl Tracks Its Prey , Data odczytu: 2026.10.20

17 Ząbkowane krawędzie skrzydeł ścisząją lot sowy o około 10 dB

W badaniu z 2017 r. model skrzydła sowy z ząbkowaną krawędzią natarcia był przy kącie natarcia 20 stopni o około 10 dB cichszy od modelu z gładką krawędzią. Według autorów cichy lot sów zapewniają 3 cechy piór: ząbkowana krawędź przednia, strzępiasta krawędź tylna i aksamitna powierzchnia. Przy dużych kątach natarcia ząbki jednocześnie zmniejszają hałas i zachowują dobre właściwości aerodynamiczne, a przy małych nieco je pogarszają.[12]

Źródło: Rao C. i in., Owl-inspired leading-edge serrations play a crucial role in aerodynamic force production and sound suppression , Data publikacji: 2017.07.04, Data odczytu: 2026.10.20

18 Sóweczka zjada dziennie prawie 1/2 swojej masy

Sóweczka ma tak szybką przemianę materii, że w ciągu doby musi zjeść prawie 1/2 swojej masy ciała. Zasada jest prosta: im mniejsza sowa, tym więcej musi zjeść w stosunku do swojej wagi. Sóweczka jest też aktywna w dzień, zwłaszcza o świcie i o zmierzchu, a w nocy widzi gorzej niż człowiek.[1]

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Noc Sów 2022 , Data publikacji: 2022.03.18, Data odczytu: 2026.10.15

Życie sów

19 Gryzonie mogą stanowić 95% pokarmu niektórych sów

Według GDOŚ gryzonie mogą stanowić nawet 95% diety sów, które specjalizują się w ich chwytaniu. Na gryzonie polują wszystkie sowy, ale specjalistami są uszatka, uszatka błotna i płomykówka. Najważniejszym pożywieniem pójdzki są natomiast owady, a ważną grupę jej ofiar stanowią też dżdżownice zbierane z ziemi po obfitych deszczach lub podczas orki.[1]

Źródło: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Noc Sów 2022 , Data publikacji: 2022.03.18, Data odczytu: 2026.10.19

20 Gdy gryzoni jest dużo, sowa śnieżna znosi do 12 jaj

Sowy znoszą więcej jaj niż większość dziennych ptaków drapieżnych, a sowa śnieżna nawet 12. W latach obfitości lemingów sowy śnieżne gniazdują gęściej, wcześniej zaczynają lęgi, składają więcej jaj i wychowują więcej młodych. Gdy lemingów jest mało, lęgi są skromniejsze.[13]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Owl , Data odczytu: 2026.10.20

21 Jaja sów są prawie kuliste

Jaja sów są bardziej kuliste niż jaja jakiegokolwiek innej grupy ptaków: ich dłuższa średnica jest średnio tylko 1,2 razy większa od krótszej. Sowy znoszą jaja zwykle co 2 dni, a pisklęta wykluwają się po kolei, więc najstarsze i najmłodsze w dużym lęgu dzieli nawet 2–3 tygodnie. Gdy brakuje pokarmu, najmłodsze pisklęta giną z głodu.[13]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Owl , Data odczytu: 2026.10.20

22 Płomykówki z lęgami znajdowano w każdym z 12 miesięcy roku

Płomykówki znajdowano z lęgami w każdym z 12 miesięcy roku, nawet na północnym skraju ich zasięgu, choć najwięcej lęgów jest wiosną. Na północy wiele sów zaczyna gniazdować o miesiąc lub 2 wcześniej niż jastrzębie, dlatego wysiadującą sowę często przysypuje warstwa śniegu grubości kilku cali, czyli kilkunastu centymetrów.[13]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Owl , Data odczytu: 2026.10.20

23 Najstarsza płomykówka z obrączką BTO żyła ponad 15 lat

Rekord wieku płomykówki w danych brytyjskiej organizacji BTO wynosi 15 lat, 3 miesiące i 21 dni i pochodzi z 2016 r. Płomykówka, która dożyje wieku lęgowego, żyje jednak zwykle około 4 lat i przystępuje do lęgów w wieku 1 roku. Zniesienie płomykówki liczy najczęściej 4–6 jaj, średnio 4,85, ale obserwowano lęgi od 2 do 12 jaj.[14]

Źródło: British Trust for Ornithology, Barn Owl (BirdFacts) , Data odczytu: 2026.10.19

24 Pary małych sów mogą gniazdować co 200 m

Największe zagęszczenie osiągają małe sowy, które bronią terytoriów i żywią się owadami: w dogodnym lesie ich pary gniazdują w odstępach około 200 m. Sowy często osiągają większe zagęszczenia niż jastrzębie i lepiej radzą sobie w pobliżu ludzi. Rozmieszczenie i zagęszczenie większości gatunków wydaje się ograniczać raczej brak dogodnych miejsc na gniazdo niż brak ofiar.[7]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Owl , Data odczytu: 2026.10.15

25 Samiec włochatki może utrzymywać 2 rodziny

Większość sów żyje w parach, ale wśród polskich gatunków wyjątkiem jest włochatka: w latach obfitości pokarmu jeden samiec utrzymuje 2 lub nawet więcej rodzin. Większość sów nie buduje gniazd, tylko zajmuje cudze gniazda lub dziuple. Według RDOŚ gniazdo robi z polskich sów jedynie uszatka błotna, a puchacz może gniazdować na ziemi.[4]

Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Kilka słów na temat sów , Data publikacji: 2024.02.19, Data odczytu: 2026.10.15

26 Athene cunicularia wabi chrząszcze odchodami i łowi ich 10 razy więcej

W badaniu opublikowanym w „Nature” w 2004 r. sowy *Athene cunicularia* (ang. burrowing owl) zjadały 10 razy więcej chrząszczy gnojowych, gdy przy ich norach leżał nawóz. Sowy te gromadzą przy wejściu do nor odchody krów, koni czy psów. Badacze z Uniwersytetu Florydy wykazali, że nawóz służy im jako przynęta, a nie maskuje zapachu jaj: w 50 sztucznych norach obecność odchodów nie zmieniła tempa plądrowania gniazd przez drapieżniki.[15][16]

Źródła: University of Florida News, Scientists: burrowing owls use dung to "fish" for beetles , Data publikacji: 2004.09.01, Data odczytu: 2026.10.20; Levey D.J. i in., Use of dung as a tool by burrowing owls , Data odczytu: 2026.10.20

27 Sowy żyły już 65,5 mln lat temu

Najstarsze skamieniałości sów pochodzą z początku paleocenu, sprzed 65,5 mln lat. Niektóre dawne sowy były znacznie większe od dzisiejszych. Na Portoryko w plejstocenie żyła olbrzymia płomykówka, około 2 razy większa od współczesnej, a na Kubie sowa *Ornimegalonyx oteroi*, która prawdopodobnie nie latała. Obie przewyższały wielkością dzisiejsze puchacze.[9]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Owl , Data odczytu: 2026.10.15

28 O zmroku sowa poluje przez około 30 minut

O zmroku większość sów opuszcza kryjówkę, siada na gałęzi nad terenem łowieckim, krótko śpiewa, poluje przez około 30 minut, a potem dłużej śpiewa. Sowy są najbardziej aktywne o zmierzchu i o świcie. Najciemniejszą część nocy spędza zwykle beczynnie, a przed świtem znów śpiewa i poluje na zmianę.[7]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Owl , Data odczytu: 2026.10.15

Ochrona i monitoring sów

29 Wszystkie polskie sowy chroni rozporządzenie z 2016 r.

Wszystkie gatunki sów występujące naturalnie w Polsce są objęte ochroną ścisłą na podstawie rozporządzenia ministra środowiska z 16 grudnia 2016 r., a część z nich wymaga ochrony czynnej. Dla niektórych gatunków regionalni dyrektorzy ochrony środowiska tworzą strefy ochrony, w których ogranicza się wstęp i prace, np. leśne, by nie płoszyć ptaków.[4]

Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Kilka słów na temat sów , Data publikacji: 2024.02.19, Data odczytu: 2026.10.15

30 Polskie przepisy chronią ściśle 13 gatunków sów

Aż 13 gatunków sów wymienia wśród gatunków chronionych ściśle załącznik do rozporządzenia o ochronie gatunkowej zwierząt, którego tekst jednolity ogłoszono w 2022 r. w Dzienniku Ustaw (poz. 2380). Są wśród nich także ptaki przelotne, jak sowa śnieżna i sowa jarzębata. Wszystkie te sowy są chronione przed umyślnym płoszeniem lub niepokojeniem, u 11 gatunków w miejscach noclegu, rozrodu i żerowania, a 9 gatunków, m.in. puchacza i sóweczkę, obejmuje też zakaz fotografowania, filmowania i obserwacji, które mogą je płoszyć.[17]

Źródło: Minister Klimatu i Środowiska, Obwieszczenie w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2022 poz. 2380) , Data publikacji: 2022.11.21, Data odczytu: 2026.10.20

31 Wokół gniazda puchacza obowiązuje strefa ochrony do 500 m

Wokół gniazda puchacza można wyznaczyć strefę ochrony całoroczną w promieniu do 200 m i okresową w promieniu do 500 m. Strefa okresowa obowiązuje od 1 stycznia do 31 lipca. Takie same promienie przewidziano dla puszczyka mszarnego, a dla sóweczki i włochatki tylko strefę całoroczną w promieniu do 50 m od gniazda.[17]

Źródło: Minister Klimatu i Środowiska, Obwieszczenie w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2022 poz. 2380), załącznik nr 4 , Data publikacji: 2022.11.21, Data odczytu: 2026.10.20

32 Monitoring Ptaków Polski od 2006 r. śledzi 8 gatunków sów

Monitoring Ptaków Polski, stworzony przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w 2006 r., obejmuje blisko 200 gatunków ptaków na prawie 4000 powierzchni badawczych. Zmiany liczebności 8 gatunków sów śledzą w nim 2 programy. Monitoring Lęgowych Sów Leśnych obejmuje 6 gatunków, m.in. puchacza, sóweczkę i włochatkę, a Monitoring Sów Krajobrazu Rolniczego 4 gatunki: płomykówkę, pójdkę, uszatkę i puszczyka.[18][2]

Źródła: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Monitoring ptaków kluczem do ochrony przyrody w Polsce , Data publikacji: 2024.12.10, Data odczytu: 2026.10.20; Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Międzynarodowy Dzień Ptaków , Data odczytu: 2026.10.20

33 Monitoring sów leśnych prowadzi się od 2010 r. na 45 powierzchniach

Monitoring Lęgowych Sów Leśnych GIOŚ prowadzi od 2010 r. na powierzchniach o wymiarach 5 × 5 km. W latach 2018–2020 badano co roku 45 takich powierzchni, a pracowało przy tym 29 obserwatorów. Według raportu za lata 2018–2021 puszczyk wykazywał umiarkowany wzrost liczebności, a liczebność włochatki była stabilna. Monitoring Sów Krajobrazu Rolniczego ruszył w 2020 r. na 60 powierzchniach.[3]

Źródło: Wardecki Ł. i in., Monitoring Ptaków Polski w latach 2018–2021 , Data odczytu: 2026.10.19

34 Sowa śnieżna jest gatunkiem narażonym od 2017 r.

W 2017 r. Międzynarodowa Unia Ochrony Przyrody (IUCN) podniosła status sowy śnieżnej do kategorii „narażony” (Vulnerable). Badanie z 2024 r. wykazało, że lęgowe populacje tej sowy w Arktyce zmalały w ciągu 3 pokoleń o ponad 30%. Autorzy uznali za wiarygodne szacunki, według których na świecie żyje 14–28 tys. dorosłych ptaków lęgowych.[19][20]

Źródła: McCabe R.A. i in., Status assessment and conservation priorities for a circumpolar raptor: the Snowy Owl *Bubo scandiacus*, Data publikacji: 2024.12.23, Data odczytu: 2026.10.20; The Peregrine Fund, New analysis supports Snowy Owl Vulnerable status, Data publikacji: 2025.03.09, Data odczytu: 2026.10.20

35 W Zjednoczonym Królestwie gniazduje około 4000 par płożyków

Według BTO w Zjednoczonym Królestwie gniazduje około 4000 par płożyków (szacunek z 2016 r.). W latach 1995–2024 liczebność tej sowy wzrosła tam o 223%. W 2015 r. płożykówkę przeniesiono na brytyjską zieloną listę gatunków niebudzących obaw, a w skali świata IUCN uznaje ją za gatunek najmniejszej troski.[14]

Źródło: British Trust for Ornithology, Barn Owl (BirdFacts), Data odczytu: 2026.10.19

36 W 2026 r. Noc Sów trwała od 27 lutego do 1 marca

W 2026 r. Noc Sów trwała od 27 lutego do 1 marca. To ogólnopolskie wydarzenie edukacyjne organizowane przez stowarzyszenie Jestem na pTAK!. Według RDOŚ w Bydgoszczy w szukaniu sów dużo ważniejszy jest słuch niż wzrok. Zimą, gdy dni są krótkie, puszczyki często polują także za dnia, a w razie głodu jedzą nawet padlinę.[21]

Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Noc należy do sów, Data publikacji: 2026.02.27, Data odczytu: 2026.10.15

37 Sowa śmieszka wymarła ponad 100 lat temu

Ponad 100 lat temu, na początku XX w., wymarła sowa śmieszka (*Sceloglaux albifacies*), która gniazdowała na ziemi i żyła tylko w Nowej Zelandii. Zgubiły ją zwierzęta sprowadzone na wyspy przez osadników. Współcześnie sowom szkodzi też konkurencja o dziuple: na pustyniach z kaktusami saguaro szpaki zajmują otwory w kaktusach, zanim inne ptaki wrócą z zimowisk.[13]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Owl, Data odczytu: 2026.10.15

Sowy w liczbach

Parametr | Wartość

Gatunki sów na świecie | 222

Gatunki regularnie lęgowe w Polsce | 9

Pary puszczyka w Polsce | 60–75 tys.

Pary uszatki w Polsce | 8–25 tys.

Pary puchacza w Polsce (GDOŚ, 2022) | 230–280

Masa europejskiej formy puchacza (rekord Guinnessa) | 1,6–4 kg

Masa najmniejszej sowy (*Micrathene whitneyi*) | ok. 40 g

Błąd lokalizacji ofiary przez płożykówkę | poniżej 1 stopnia

Gatunki sów chronione ściśle w Polsce | 13

Dorośle lęgowe sowy śnieżne na świecie | 14–28 tys.

Źródła danych: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Guinness World Records, Payne (Journal of Experimental Biology, 1971), Dz.U. 2022 poz. 2380, McCabe i in. (Bird Conservation International, 2024). Stan na 20 października 2026 r.

Mity i fakty o sowach

FAŁSZ

„Sowy są ślepe w świetle dnia”

Żrenice sów działają niezależnie i potrafią się mocno zwęzić, chroniąc wrażliwą siatkówkę. Według Britanniki sowy widzą w dzień lepiej niż ludzie.[9]

Źródło: Encyclopaedia Britannica, Owl , Data odczytu: 2026.10.15

FAŁSZ

„Pióra sterczące na głowie sowy to jej uszy”

Sowy nie mają ucha zewnętrznego. Kępki piór na głowie służą okazywaniu emocji i nastroju, a dźwięki zbiera szlara, czyli koncentrycznie ułożone pióra „twarzy”. [4]

Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Kilka słów na temat sów , Data publikacji: 2024.02.19, Data odczytu: 2026.10.15

FAŁSZ

„Wszystkie sowy pohukują”

Według RDOŚ w Bydgoszczy pohukuje tylko część sów. Sowy głosem oznaczają terytorium, przyciągają partnera, komunikują się ze sobą i ostrzegają, a najczęściej słychać zawołania terytorialne samców.[21]

Źródło: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Noc należy do sów , Data publikacji: 2026.02.27, Data odczytu: 2026.10.15

FAŁSZ

„Sowa obraca głowę o pełne 360 stopni”

Sowy obracają głowę najwyżej o około 270 stopni w każdą stronę. Pole widzenia do 360 stopni uzyskują dopiero po dodatkowym skręceniu ciała.[8][1]

Źródła: Smithsonian Magazine, Solving the Mystery of Owls' Head-Turning Abilities , Data publikacji: 2013.02.01, Data odczytu: 2026.10.20; Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Noc Sów 2022 , Data publikacji: 2022.03.18, Data odczytu: 2026.10.20

Źródła

1. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Noc Sów 2022. Adres: <https://www.gov.pl/web/gdos/noc-sow-2022>. Data publikacji: 2022.03.18. Data odczytu: 2026.10.15.
2. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Międzynarodowy Dzień Ptaków. Adres: <https://www.gov.pl/web/gios/miedzynarodowy-dzien-ptakow>. Data odczytu: 2026.10.19.
3. Wardecki Ł. i in., Monitoring Ptaków Polski w latach 2018–2021. Wydawca: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Biuletyn Monitoringu Przyrody. Wydanie: nr 22, 2021. Adres: https://otop.org.pl/wp-content/uploads/2022/03/Biuletyn22_2021_www.pdf. Data odczytu: 2026.10.20.
4. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Kilka słów na temat sów. Adres: <https://www.gov.pl/web/rdos-bydgoszcz/kilka-slow-na-temat-sow>. Data publikacji: 2024.02.19. Data odczytu: 2026.10.15.
5. Guinness World Records, Largest owl. Adres: <https://www.guinnessworldrecords.com/world-records/76265-largest-owl.html>. Data odczytu: 2026.10.19.
6. Guinness World Records, Smallest owl. Adres: <https://www.guinnessworldrecords.com/world-records/76263-smallest-owl>. Data odczytu: 2026.10.19.

7. Encyclopaedia Britannica, Owl. Adres: <https://www.britannica.com/animal/owl>. Data odczytu: 2026.10.15.
8. Smithsonian Magazine, Solving the Mystery of Owls' Head-Turning Abilities. Adres: <https://www.smithsonianmag.com/science-nature/solving-the-mystery-of-owls-head-turning-abilities-9561557/>. Data publikacji: 2013.02.01. Data odczytu: 2026.10.19.
9. Encyclopaedia Britannica, Owl. Adres: <https://www.britannica.com/animal/owl/Form-and-function>. Data odczytu: 2026.10.15.
10. Payne R.S., Acoustic location of prey by barn owls (*Tyto alba*). Wydawca: Journal of Experimental Biology. Wydanie: t. 54, nr 3, 1971. Strony: 535–573. Adres: <https://doi.org/10.1242/jeb.54.3.535>. Data publikacji: 1971.06.01. Data odczytu: 2026.10.20.
11. Konishi M., How the Owl Tracks Its Prey. Wydawca: American Scientist. Wydanie: t. 100, nr 6, 2012. Strony: 494–503. Adres: <https://doi.org/10.1511/2012.99.494>. Data odczytu: 2026.10.20.
12. Rao C. i in., Owl-inspired leading-edge serrations play a crucial role in aerodynamic force production and sound suppression. Wydawca: Bioinspiration & Biomimetics. Wydanie: t. 12, nr 4, 2017. Strony: 046008. Adres: <https://doi.org/10.1088/1748-3190/aa7013>. Data publikacji: 2017.07.04. Data odczytu: 2026.10.20.
13. Encyclopaedia Britannica, Owl. Adres: <https://www.britannica.com/animal/owl/Reproduction-and-development>. Data odczytu: 2026.10.20.
14. British Trust for Ornithology, Barn Owl (BirdFacts). Adres: <https://www.bto.org/learn/about-birds/birdfacts/barn-owl>. Data odczytu: 2026.10.19.
15. University of Florida News, Scientists: burrowing owls use dung to "fish" for beetles. Adres: <https://archive.news.ufl.edu/articles/2004/09/scientists-burrowing-owls-use-dung-to-fish-for-beetles.html>. Data publikacji: 2004.09.01. Data odczytu: 2026.10.20.
16. Levey D.J. i in., Use of dung as a tool by burrowing owls. Wydawca: Nature. Wydanie: t. 431, 2004. Strony: 39. Adres: <https://doi.org/10.1038/431039a>. Data odczytu: 2026.10.20.
17. Minister Klimatu i Środowiska, Obwieszczenie w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2022 poz. 2380). Adres: <https://api.sejm.gov.pl/eli/acts/DU/2022/2380/text.pdf>. Data publikacji: 2022.11.21. Data odczytu: 2026.10.20.
18. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Monitoring ptaków kluczem do ochrony przyrody w Polsce. Adres: <https://www.gov.pl/web/gios/monitoring-ptakow-kluczem-do-ochrony-przyrody-w-polsce>. Data publikacji: 2024.12.10. Data odczytu: 2026.10.20.
19. McCabe R.A. i in., Status assessment and conservation priorities for a circumpolar raptor: the Snowy Owl *Bubo scandiacus*. Wydawca: Bird Conservation International. Wydanie: t. 34, 2024. Strony: e41. Adres: <https://doi.org/10.1017/S0959270924000248>. Data publikacji: 2024.12.23. Data odczytu: 2026.10.20.
20. The Peregrine Fund, New analysis supports Snowy Owl Vulnerable status. Adres: <https://peregrinefund.org/news/new-analysis-supports-snowy-owl-vulnerable>. Data publikacji: 2025.03.09. Data odczytu: 2026.10.20.
21. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Noc należy do sów. Adres: <https://www.gov.pl/web/rdos-bydgoszcz/noc-nalezy-do-sow>. Data publikacji: 2026.02.27. Data odczytu: 2026.10.15.